

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1957 Гагаузька мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

26.08.2020 р.

Справа № 0326/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта/Педагогіка" у складі:

Тарасенкова Ніна Анатоліївна – головуючий,

Шинкарук Оксана Анатоліївна,

Струк Тетяна Володимирівна,

Скворцова Світлана Олексіївна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

Островська Катерина Олексіївна,

Мартинець Лілія Асхатівна,

Лопатенко Георгій Олегович,

Лобода Дмитро Олександрович,

Литовченко Світлана Віталіївна,

Єжова Ольга Олександрівна,

Демченко Олена Петрівна,

Бахмат Наталія Валеріївна,

Андрощук Ірина Василівна,

за участі запрошених осіб:

Гожик Андрій Петрович – представник ЗВО,

Телешун Катерина Олегівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1957
Назва ОП	Гагаузька мова і література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 14, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Нам не вдалося знайти ОП 2016 р. До звіту ЕГ прикріплено лише «Паспорт ОП «Гагаузька мова і література» 014 Середня освіта», затверджений 19.01.2016 р. У ньому не визначено мету навчання на ОП, є позиція «Здобувач вищої освіти має:» знати, уміти тощо, проте, не виокремлено ЗК, ФК та ПРН, відсутня вказівка на загальний обсяг кредитів і на те, що на ОП передбачено вибіркові дисципліни. Хочемо зазначити, що розробникам ОП у той час вже було запропоновано зокрема видання «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.». Ним можливо було скористатися й розробити безпосередньо ОПП, а не її паспорт. До СО прикріплено НП 2016, однак, відсутній Робочий НП, який, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ від 2018 р. (с. 53), є нормативним документом ЗВО на поточний навчальний рік і має бути оприлюднений на сайті ЗВО. За ним здійснюється планування освітньої діяльності, її методичне та інше забезпечення впродовж навчального року. У відповіді ЗВО використано термін "робочі (оперативні) навчальні плани", однак у Положеннях про організацію освітнього процесу в КНУ 2004 та 2018 рр. він не використовується. У паспорті ОП 2016 зазначено, що отримані знання та вміння дають додаткову можливість професійної реалізації в такому виді діяльності, як початкова освіта (базова підготовка з іноземних мов), інших видах освіти (діяльність навчальних центрів, які пропонують курси з корекції, додаткової підготовки з певної дисципліни), у видавничій сфері, адміністративному обслуговуванні, у сфері туристичних послуг, бібліотеках, архівах, музеях, сфері телебачення та радіомовлення. Однак, навчання на ОПП за спеціальністю 014 Середня освіта не може надавати таких можливостей, що, проте, не є критичним зауваженням. До СО прикріплена і на сайті ЗВО розміщена ОПП 2018, яка введена в дію наказом ректора ЗВО від 16.11.2018 р., отже, навчання у 2018-19 н.р. за нею очевидно не могло здійснюватися, отже, не зовсім зрозуміло призначення ОПП 2018, адже набір на цю ОПП проводився лише один раз у 2016, не планується він у 2020р. До того ж, у СО зазначено, а у звіті ЕГ та відповіді ЗВО на зауваження ЕГ продубльовано наступну позицію розробників ОПП – «Фактично, упродовж дії ОП «Гагаузька мова та література» змін не відбулося, оскільки члени робочої групи вважають доцільним вносити конкретні зміни після завершення здобувачами вищої освіти повного періоду навчання, тобто реальної апробації освітньої програми». Не достатньо обґрунтованим, вважаємо, є положення ООП 2018 щодо виокремлення у контексті визначення предметної області двох спеціалізацій: «Сучасні концепції викладання гагаузької літератури та англійської мови» і «Сучасні концепції викладання гагаузької та турецької мов», які фактично забезпечуються двома відповідними блоками вибіркових дисциплін.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

До СО прикріплено 5 рецензій на цю ОПП. Дві з них датовані 17.02.2017 р. та 23.11.2017 р., отже, не могли бути враховані під час визначення цілей і ПРН цієї ОПП у 2016 р. Крім того, в них вказано, що існує потреба у відповідних фахівцях, однак, не вміщено конкретних пропозицій/ рекомендацій щодо цілей чи змістовного наповнення ОПП, які б можливо було врахувати, отже, не зрозуміло, яким чином вони були використані в ОП 2018. На наш погляд, додаткового пояснення вимагає значення для покращення цієї ОПП Листа ДНУ «ІМЗО» адресованого Інституту філології КНУ ім. Т. Шевченка від 25.02.2020 р., зокрема, з урахуванням того, що у 2020 р. ця ОПП не перероблялася, відповідний проект на сайті нам знайти не вдалося, а набір на неї, згідно з інформацією на сайті Приймальної комісії ЗВО, не здійснюється. Одна з рецензій надана на іншу ОП – «Тюркські мови і література (азербайджанська, гагаузька, турецька) та англійська мови» і не містить дати, що є обов'язковим реквізитом документу. У трьох рецензіях з п'яти прикріплених зазначено, що ця ОПП розроблена «відповідною науково-методичною комісією Інституту філології КНУ ім. Т. Шевченка», у той час, як має розроблятися відповідною проектною/ робочою групою. Крім того, як зазначили ЕГ, ЗВО не надало достатньої кількості підтверджуючих документів щодо співпраці зі стейкхолдерами під час розробки цілей та ПРН ОПП. У відповіді ЗВО зазначено, що всі пропозиції було враховано в наступній ОП "Тюркські мови і література (азербайджанська, гагаузька, турецька) та англійська мови", однак, навряд чи це має значення у контексті акредитації ОПП "Гагаузька мова та література".

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Продовження до 1.1. Окремо від 13-ти фахових компетентностей для спеціальності, сформульовано ще спеціальні предметні компетентності (загальні), а також два блоки спеціальних предметних компетентностей для двох названих вище спеціалізацій. При цьому, продовжується загальна нумерація ФК і їх перелік становить 41 компетентність. Такий підхід не відповідає «примірному зразку ОПП», запропонованому у додатку до Листа МОНУ № 1/9-239 від 28.04.2017 р., який, хоч і має рекомендаційний характер, однак, є орієнтиром щодо визначення в ОПП інтегральної, загальних і фахових компетентностей та кількості останніх - 15-18. У переліку ПРН (загальна кількість – 40, у згаданому Листі рекомендується - 15-20), крім основних, також виокремлено ще два блоки ПРН, відповідно до спеціалізацій, які, хочемо акцентувати, забезпечуються за рахунок вибіркового НД. Деякі ПРН дублюють компетентності, як ПРН11 та ЗК13. Не достатньо обгрунтованою, на наш погляд, є наступна теза ЗВО у відповіді на зауваження ЕГ – «ПРН 11 сформовано у відповідності до визначеної наказами МОНУ (остання редакція – наказ №1254 від 01.10.2019 р.) обов'язкової компетентності.», адже, первинна редакція цього наказу від 01.06.2016 р. не могла бути використана при розробці ОПП 2016, яка була затверджена 19.01.2016 р., а редакція від 01.10.2019 р. не могла бути використана при розробці ОПП 2018. Хочемо зазначити, що до ОПП 2018 не додається ні навчального, ні робочого планів, які, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КНУ 2018 р. (с. 58), є у переліку документів, які формують науково-методичне, навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу та мають бути оприлюднені у відкритому доступі. До особливостей ОПП віднесено «проходження виробничо-педагогічної практики з викладанням гагаузької мови та літератури», однак, на таку практику відведено лише 8 кредитів, крім того, така практика є обов'язковою для заявленої спеціальності, отже, навряд чи це можна вважати особливістю даної ОПП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

В ОПП 2018 зазначено, що вона відповідає 7-му рівню НРК, однак, мета – підготовка фахівців у галузі загальної середньої освіти, здатних вирішувати типові професійні завдання з гагаузької мови та літератури тощо, фактично відображає вимоги 6-го рівня НРК, при цьому, інтегральна компетентність містить опис 7-го рівня НРК. Сумнівною у контексті характеристики 7-го рівня НРК є ПРН12 «Знає основні теоретичні засади експериментального дослідження в професійній сфері та методи їхньої реалізації» ПРН, сформульовані в ОПП, охоплюють лише знання та уміння/навички. Практично не охоплені такі дескриптори відповідного рівня НРК, як комунікація та відповідальність і автономія.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обгрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг гуманітарних дисциплін, до яких на цій ОПП можливо віднести – «Українську та зарубіжну культуру» та «Філософію» становить 7 кредитів, проте, Листом МОНУ № 1/9-120 від 11.03.2015 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін», який доцільно було врахувати у паспорті ОП 2016 та в ОПП 2018, рекомендовано – «Забезпечити викладання дисциплін, що формують компетентності з історії та культури України, філософії, української мови із загальним обсягом не менше 12 кредитів ЄКТС, якщо відповідні дисципліни не є профільними». Встановлення 7 кредитів на гуманітарну складову можна розглядати як "неправомірне звуження освітніх компонентів лише до фахових, що в українських реаліях призводить до втрати універсальності й комплексності вищої освіти", згідно з Рішенням НАЗЯВО від 27.11.2019р. з приводу гуманітарної складової освітнього процесу, дотримання мовного законодавства та інших законів України. Європейська система ЗЯВО передбачає її "третю" місію, тобто служіння суспільству. Такі ОК, як українська мова, історія України та ін., спрямовані на формування світоглядних та громадянських якостей випускника, вирішують питання загальнокультурної підготовки здобувачів ВО, вказано у згаданому Рішенні Нацагентства, і продовжено, що за умови ігнорування ЗВО гуманітарних компонентів освітнього процесу, Нацагентство звертатиме увагу на ці порушення. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ (с. 48), «5.2.4. Навчальні дисципліни та практики плануються звичайно в обсязі з і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує 16». Натомість, обсяг 13-ти обов'язкових ОК у паспорті ОП 2016 становить 2 кредити. Те саме зауваження стосується і ОПП 2018. Ні паспорт ОП 2016, ні ОПП 2018 не містить ОК «Українська мова», однак, включають ОК «Методика викладання української мови». Виходячи зі змісту відповідної робочої програми, йдеться про викладання української мови як іноземної. Складовою частиною мети цієї НД є «оволодіння українською мовою як робочою мовою для подальшого навчання у ВНЗ України за обраною спеціальністю», однак, зміст цієї НД, як видно з програми, стосується навчання української мови у школі. З усього переліку ОК, як обов'язкових, так і вибору ЗВО, до психолого-педагогічних можливо віднести такі: «Методика викладання гагаузької мови», «Методика викладання гагаузької літератури», «Загальна та вікова педагогіка», «Загальна, вікова і педагогічна психологія», що загалом становить – 17 кредитів. Є також згадана вище «Методика викладання української мови» та «Підходи до викладання тюркських мов і літератур у середній школі», складником мети якої є «вироблення навичок проведення методично правильних занять з гагаузької мови та літератури ...», що має досягатися за рахунок двох згаданих вище методик.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структурно-логічна схема, вміщена в ОПП 2018, не повною мірою відображає логічну послідовність вивчення ОК по рокам та семестрам навчання та не повністю відповідає навчальному плану. Компетентності (фахові, предметні) 26-41 та ПРН 25-40 формуються виключно за рахунок вибіркового дисциплін, що, згідно з Методичними рекомендаціями Нацагентства для експертів ОП (с. 9), є недоліком у контексті відповідності Критерію 2, «адже тоді ЗВО ставить досягнення цих РН у залежність від реалізації студентом свого права на вибір тих чи інших дисциплін». Очевидно, ПРН, які формуються за рахунок вибіркового блоків, не слід включати у відповідний перелік результатів навчання в ОПП. ЗК12 «Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства...» забезпечується фактично лише темами 5-6 ОК «Соціально-політичні студії». Нам не вдалося встановити, які ОК формують ФК5 «Забезпечення охорони життя і здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності» та ПРН 3 в частині «організує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів». Обов'язкова ОК «Загальна та вікова педагогіка» не містить відповідних тем. На ОПП не передбачено жодної курсової роботи, що суттєво ускладнює формування ФК 10 «Здатність здійснювати власне дослідження ...», крім того, не сприяє у підготовці здобувачів до написання кваліфікаційної роботи, захист якої заявлено як форма атестації за цією ОПП. У відповіді ЗВО зазначено, що курсова робота є частиною НД "Лексикологія гагаузької мови", однак, цього не видно ні з ОПП, ні з НП, ні з робочої програми цієї НД, крім того, в ОПП 2018 ця НД віднесена до дисциплін вибору ВНЗ і на неї відведено 2 кредити, а підсумкова форма контролю - залік, то ж не зрозуміло, кий обсяг часу відведено на курсову роботу, і яка форма контролю передбачена.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

У Звіті ЕГ не наведено належного пояснення з боку ЗВО щодо необхідності й доцільності включення у перелік обов'язкових таких ОК, як: «Основи екології», «Вибрані розділи трудового права та основ підприємницької діяльності».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

На цій ОПП для здобувачів фактично не передбачено можливості формувати ІОТ шляхом обрання дисциплін. Здобувачам пропонується обрати один з двох блоків – «Сучасні концепції викладання гагаузької літератури та англійської мови» і «Сучасні методики навчання гагаузької та турецької мов». Враховуючи відповідь ЗВО на зауваження ЕГ, що «В Університеті розроблено та діє «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін», згідно з п.п. 2.2.2-2.2.7 якого здобувачі освіти мають безумовне право обирати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня ...», хочемо акцентувати, що в ОПП 2018 прямо вказано – «Вибір блоками» і далі наведено 2 блоки. Кожний з двох блоків забезпечує одну з двох відповідних спеціалізацій, однак, як зазначено у Методичних рекомендаціях експертам Нацагентства (с. 11), "Якщо ОП передбачає обов'язкове присвоєння освітньої кваліфікації, що включає спеціалізацію, РН, що стосуються цієї спеціалізації, мають забезпечуватися обов'язковою складовою ОП".

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На "Виробничо-педагогічну практику з викладанням гагаузької мови та літератури" відведено лише 8 кредитів, наразі, Концепція розвитку педагогічної освіти, затверджена наказом МОНУ №776 від 16.07.2018 р. орієнтує на таке: «Обов'язковою складовою освітнього процесу підготовки здобувача вищої або фахової передвищої освіти до педагогічної професії є безперервна педагогічна практика. Для виконання цього ключового завдання обсяг практичної підготовки має складати не менше 30 кредитів ЄКТС у межах обов'язкової частини бакалаврських програм». Не маючи імперативного характеру, це положення може слугувати орієнтиром для покращення ОПП в частині практичної підготовки. Підтримуємо зауваження ЕГ щодо нестворення здобувачам умов для практичної підготовки у загальноосвітніх закладах та проведення виробничо-педагогічної практики на кафедрі тюркології, де вони слухали по дві лекції на тиждень та провели 2 уроки для здобувачів другого курсу ОП «Тюркські мови та літератури (азербайджанська, гагаузька, турецька) та англійська мова». Хочемо акцентувати увагу на те, що проведення уроків як форми навчання передбачено у середніх загальноосвітніх закладах, натомість, у ЗВО – лекції, семінари тощо. Це підтверджено й Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ (с. 38), згідно з яким, «4.3.9. УРОК (за програмами середньої освіти) – вид навчального заняття, під час якого педагог упродовж фіксованого часу організовує, використовуючи різноманітні засоби і методи, пізнавальну, творчу та іншу діяльність учнів, сприяє розвитку їх особистості». ЗВО на згадане зауваження ЕГ ще раз зазначає: «Вважаємо, що мету та програмні результати навчання у звітний період за цим ОК було достатньою мірою забезпечено на кафедрі тюркології (яка була базою практики для студентів), оскільки здобувачі освіти набули відповідних компетентностей під час проходження практики в групах здобувачів освіти 2-го курсу під час пасивної та активної частин практики на практичних заняттях з гагаузької мови». Однак, хочемо акцентувати, що на ОПП, яка акредитується, заявлена спеціальність – 014 Середня освіта, випускники якої проходять підготовку до роботи у закладах загальної середньої, а не вищої освіти. Метою практики, відповідно до її програми, є «формування у студентів готовності до роботи вчителем гагаузької мови та літератури», яка наразі не була досягнута. Не забезпечення умов для проходження педагогічної практики в таких закладах є суттєвим недоліком у контексті підкритерію 2.5.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Нами не встановлено проявів/підтверджень інноваційного/взірцевого характеру у контексті відповідності Критерію 3.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Не можна однозначно стверджувати, що всім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК. Так, програма Виробничо-педагогічної практики була затверджена 23.10.2019 р., у той час, як студенти пішли на таку практику з початку 2019-2020 н.р. й очевидно не були ознайомлені з її цілями, завданнями. Робоча програма НД «Загальна і вікова педагогіка» не містить переліку компетентностей та ПРН, які вона забезпечує, отже, не є достатньо інформативною в цій частині.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Не достатньо повно виконується вимога щодо оновлення викладачами змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Оновлення вимагають переліки рекомендованої літератури у робочих програмах навчальних дисциплін. До прикладу, в Робочій програмі НД "Лексикологія гагаузької мови" у переліку основних рекомендованих джерел пропонується також: Виноградов В. В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины, Ленинград, 1946 р.; Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови, 1977 р.; Сучасна українська літературна мова, 1973 р. Серед 10 основних джерел з НД "Українська та зарубіжна культура" у Робочій програмі рекомендовано джерела 1956-1966, 1984, 1988, 1996 років, найновіше - 2010 р. Навряд чи в цих працях викладено сучасні практики у відповідній галузі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У Робочих програмах навчальних дисциплін переважно не конкретизовано критерії оцінювання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

За умови відсутності відповідного Стандарту, форма атестації не повною мірою відповідає вимогам 7-го рівню НРК (редакція на час акредитації), зокрема, в частині написання кваліфікаційної роботи. Для цього рівня НРК передбачено "здатність особи вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов", натомість, «проведення досліджень» прямо передбачено для 8-го рівня НРК (другий/магістерський рівень).

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Попередньо викладені зауваження, у тому числі, щодо навчання і викладання за ОПЦ, не дозволяють оцінити на "А". Крім того, нами не встановлено проявів/підтверджень інноваційного/взірцевого характеру у контексті відповідності Критерію 7.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЗВО у відповіді на зауваження ЕГ вказали: "Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери". Однак, ця позиція ЗВО дисонує з іншою позицією у тій же відповіді - «Фактично, упродовж дії ОП «Гагаузька мова та література» змін не відбулося, оскільки члени робочої групи вважають доцільним вносити конкретні зміни після завершення здобувачами вищої освіти повного періоду навчання, тобто реальної апробації освітньої програми».

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОПП не оприлюднений на сайті ЗВО. У відповіді на зауваження ЕГ ЗВО вказано "Наразі проєкти ОПП кафедри тюркології, на які заплановано набір оприлюднені на сайті Інституту філології". Серед викладених, проєкт цієї ОПП відсутній.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті ЗВО ми не знайшли навчального і робочих планів для цієї ОПП, які мають бути оприлюднені, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Забезпечити відповідність ОПП вимогам 7-го рівня НРК в частині цілей, компетентностей та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Продовжити удосконалення ОПП та освітньої діяльності на цій ОПП в частині реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін і загалом на формування індивідуальної освітньої траєкторії. В ОПП та НП вказувати лише загальний обсяг кредитів на дисципліні вільного вибору студентів. Сприяти підвищенню якості практичної підготовки здобувачів на ОПП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Продовжити удосконалення правил та процедур прийому на навчання за ОПП, визнання результатів навчання, набутих в інших ЗВО, під час академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продовжити удосконалення процедур з надання доступної і зрозумілої інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання у межах окремих освітніх компонентів. Забезпечити систематичне оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, оновлювати літературу, рекомендовану у навчально-методичному забезпеченні. Активізувати міжнародну академічну мобільність здобувачів вищої освіти та НПП на ОПП, у тому числі, за рахунок участі в міжнародних програмах обміну, отримання грантів тощо. Систематично проводити опитування здобувачів освіти щодо задоволеності методами навчання і викладання за даною ОПП у ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Продовжити діяльність з популяризації академічної доброчесності серед здобувачів ОПП та НПП. Продовжити удосконалення процедур з надання доступної і зрозумілої інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Ширше інформувати здобувачів ОПП про їх право оскаржувати результати контрольних заходів та про відповідні процедури.

Критерій 6. Людські ресурси

Продовжити удосконалення кадрового складу на ОПП, мотивувати і стимулювати НПП до вдосконалення професійної та викладацької майстерності, участі в програмах / заходах міжнародної академічної мобільності, публікацій у провідних закордонних та вітчизняних наукометричних і фахових виданнях, участі у Міжнародних та усеукраїнських конференціях, конкурсах, симпозіумах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Ширше інформувати здобувачів та НПП з питань врегулювання різного роду конфліктних ситуацій, ознайомлювати їх зі змістом відповідних документів ЗВО. Регулярно проводити опитування здобувачів та НПП щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таких випадків.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Продовжити залучення різних категорій стейкхолдерів до процесу періодичного перегляду ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Продовжити роботу з удосконалення офіційного веб-сайту ЗВО, оновлювати й розміщувати на сайті ЗВО всі необхідні для здобувачів вищої освіти та НПП документи.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТАРАСЕНКОВА НІНА АНАТОЛІЇВНА